

"Hem iltifatın gılaflı olan o meyvede öyle bir lezzet var ki, bin elma lezzetinin fevkindedir. İşte şu lezzet ayn-ı şükrandır. Şu muhabbet, padişaha karşı hürmetli bir muhabbettir..." Devamıyla izah eder misiniz?

"Mesela, nasıl ki bir padişah-ı âli, sana bir elmayı ihsan etse, o elmaya iki muhabbet ve onda iki lezzet var:

"Biri: Elma, elma olduğu için sevilir. Ve elmaya mahsus ve elma kadar bir lezzet var. Şu muhabbet padişaha ait değil. Belki, huzurunda o elmayı ağzına atıp yiyen adam, padişahı değil, elmayı sever ve nefsine muhabbet eder. Bazen olur ki, padişah, o nefisperverâne olan muhabbeti beğenmez, ondan nefret eder. Hem elma lezzeti dahi cüz'îdir. Hem zeval bulur; elmayı yedikten sonra o lezzet dahi gider, bir teessüf kalır."

"İkinci muhabbet ise; elma içindeki, elma ile gösterilen iltifatât-ı şahanedir. Güya o elma, iltifat-ı şahanenin nümunesi ve mücessemidir diye başına koyan adam, padişahı sevdiğini izhar eder. Hem iltifatın gılaflı olan o meyvede öyle bir lezzet var ki, bin elma lezzetinin fevkindedir. İşte şu lezzet ayn-ı şükrandır. Şu muhabbet, padişaha karşı hürmetli bir muhabbettir."

"Aynen onun gibi, bütün nimetlere ve meyvelere zatlari için muhabbet edilse, yalnız maddi lezzetleriyle gafilane telezzüz etse, o muhabbet nefsanîdir. O lezzetler de geçici ve elemlidir. Eğer Cenâb-ı Hakkın iltifatât-ı rahmeti ve ihsanatının meyveleri cihetiyle sevse ve o ihsan ve iltifatâtın derece-i lütuflarını takdir etmek suretinde kemâl-i iştiha ile lezzet alsa, hem manevi bir şükür, hem elemsiz bir lezzettir."(1)

Nimetlerin bir insanın nefsine ve hazzına bakan yönü var bir de nimeti ikram ve ihsan eden **Münim**'e (*nimeti verene*) bakan yönü var.

İnsan nimetin sadece nefsine ve hazzına bakan yönüne odaklanıp nimeti ihsan eden Allah'ı görmezden gelmesi, cezalandırılmasını gerektiren büyük bir terbiyesizlik ve büyük bir nankörlüktür.

Nimetin nefse ve hazza bakan yönü hem çok küçük hem de gelip geçicidir. Nimetin

asıl önemli olan kısmı nimeti ihsan eden Allah'a yönelmek ve onun rızasını kazanabilmektir. Çünkü nimetin kaynağı ve devamlılığının teminatı nimeti veren Allah'tır.

Nimetin maddi hazzı, nimeti vereni düşünmekten hasıl olan manevi hazzın yanında çok basit ve önemsizdir.

Mesela, başbakan sana maddi açıdan önemsiz bir hediye verse, bu hediyenin maddi değerine göre değil manevi değerine bakarak bu hediyeyi ömür boyu bir hatıra olarak saklarsınız, bununla iftihar ederiz ve büyük bir mutluluk duyarız.

Maddi ve fani nimetler de gelip geçici olması açısından önemsiz olabilirler. Ama bu nimetleri kimin verdiğini düşündüğümüzde onun manevi hazzı ve değeri paha biçilemez. İnsan nimetlerde bu şuura eriştiğinde şükürün de özünü yakalamış oluyor. Nimetin kendisi değil kim tarafından verildiği önemlidir ve bu nimetleri verene iman, ibadet ve muhabbetle şükretmek iktiza eder.

1) bk. [Sözler, Otuz İkinci Söz, Üçüncü Mevkıf.](#)